

Vyjadrenie používateľov softvéru s otvoreným zdrojovým kódom k *Stanovisku Európskej asociácie ITC priemyslu k otázke patentovateľnosti vynálezov implementovaných počítačom.*

Európska asociácia ITC priemyslu (EICTA) v dokumente *Stanovisko Európskej asociácie ITC priemyslu k otázke patentovateľnosti vynálezov implementovaných počítačom* vyjadrila svoj postoj k problematike softvérových patentov. V stanovisku odporúča zavedenie plnej patentovateľnosti softvéru a tvrdí, že tento krok je prospešný aj pre rozvoj softvéru s otvoreným kódom (OSS¹).

Ako aktívni používatelia a tvorcovia softvéru s otvoreným kódom považujeme za svoju povinnosť vyjadriť k týmto názorom svoj **odmietavý postoj**, a to najmä k tvrdeniam sformulovaným v časti 5 uvedeného dokumentu, v ktorom sa uvádza:

5. Smernica by mala v Európe zaručiť kontinuálny rast softvéru s dostupným zdrojovým kódom

Softvér s dostupným zdrojovým kódom a patenty vynálezov implementovaných počítačov môžu existovať vo vzájomnej harmónii, čo dokazujú aj minulé roky a skúsenosti z iných odvetví hospodárstva, kde sú komplementárne obchodné modely zohľadňujúce rozdiely medzi spôsobom uplatňovania práv duševného vlastníctva, bežnou praxou. Patentové úrady v Európe, Spojených štátoch Amerických a v iných krajinách sveta za posledné dve desaťročia udelili desiatky tisícok patentov na vynálezy implementované počítačom. Navrhovaná smernica v tejto tradícii pokračuje.

Dynamický rast hnutia za dostupný zdrojový kód (Open Source Movement) v posledných rokoch dokazuje, že patenty hnutie za dostupný zdrojový kód neohrozujú. Patenty a publikované patenty v skutočnosti v oblasti softvéru s dostupným zdrojovým kódom zohrávajú dôležitú úlohu. Jasným vysvetlením princípov vynálezov implementovaných v softvéri s dostupným zdrojovým kódom dopĺňajú patenty informácie prístupné len v zdrojovom kóde, ktorý je na pojmovej úrovni často príliš zložitý. Patenty teda podporujú ďalší vývoj softvéru.

Veľa súkromných spoločností, univerzít a štátnych výskumných pracovísk aktívne podporujú hnutie za dostupný zdrojový kód a rovnako aktívne žiadajú o udelenie patentov. Je to dôkazom toho, že patenty na vynálezy implementované počítačom a softvér s dostupným zdrojovým kódom dokážu existovať vo vzájomnej harmónii.

(Koniec citátu.)

S týmito tvrdeniami nemôžeme v žiadnom prípade súhlasiť, pretože:

1. Nie je pravda, že OSS a softvérové patenty existujú v harmónii. V skutočnosti sa tvorcovia OSS musia patentovaným technológiám dôsledne vyhýbať, pretože iný postup by viedol k porušeniu zákona.
2. Na rozdiel od stanoviska EICTA považujeme za poľutovaniahodné, že Európsky patentový úrad prideliť desiatky tisícok softvérových patentov, pretože na základe Európskeho patentového dohovoru je patentovanie programov vylúčené.
3. Nie je pravda, že „jasným vysvetlením princípov vynálezov implementovaných v softvéri s dostupným zdrojovým kódom dopĺňajú patenty informácie prístupné len v zdrojovom kóde“. Ako sme už uviedli, OSS sa patentovaným technológiám dôsledne vyhýba. Tak ako potom môžu patenty dopĺňať informácie prístupné v jeho zdrojovom kóde?
4. Rovnako zavádzajúca je posledná citovaná časť, v ktorej autori tvrdia, že „veľa súkromných spoločností, univerzít a štátnych výskumných pracovísk aktívne podporuje hnutie za dostupný zdrojový kód a rovnako aktívne žiada o udelenie patentov“. Známy je postoj dvoch významných spoločností, pričom oba prípady svedčia o nevhodnosti softvérových patentov.

¹ OSS, Open Source Software, softvér s otvoreným (dostupným) kódom, tiež slobodný softvér (free software), je softvér krytý licenciou, ktorá zaručuje používateľovi rozsiahle práva: používať ho na ľubovoľný účel, študovať jeho zdrojový kód, modifikovať, ďalej distribuovať a kopírovať. Jeho najznámejším reprezentantom je operačný systém GNU/Linux a je tiež základom Internetu. Protikladom slobodného softvéru je proprietárny softvér, ktorý práva používateľa výrazne obmedzuje.

Prvou je IBM, ktorá ako jedna z prvých rozpoznala veľký ekonomický potenciál otvoreného softvéru. Lenže zároveň rozpoznala, že patenty sú veľkou prekážkou jeho rozvoja. Preto vyšla s iniciatívou, v ktorej uvoľnila [500 softvérových patentov](#)² pre voľné použitie v projektoch s otvoreným kódom. Druhou spoločnosťou je Red Hat, líder v oblasti distribúcie OSS a poskytovania s ním súvisiacich služieb. Vo svojom [vyhlásení](#)³ konštatuje, že veľkú väčšinu softvérových patentov dnes vlastní niekoľko málo firiem. Vo svete, kde sú softvérové patenty realitou (USA) bola Red Hat donútená budovať svoje vlastné patentové portfólio, aby sa mohla v prípade napadnutia prostredníctvom patentov svojimi vlastnými patentami brániť. Samozrejme, že pre vývoj otvoreného softvéru sú patenty Red Hat voľne prístupné.

Citovanú časť textu vyhlásenia združenia EICTA považujeme za pokus o „odobrenie“ softvérových patentov prostredníctvom slobodného – otvoreného softvéru.

V tejto súvislosti pozorňujeme na výzvu vedúcich osobností troch významných OSS projektov, ktorí na rozdiel od EICTA skutočne majú právo sa za otvorený softvér vyjadrovať, a to [výzvu](#)⁴ Linusa Torvaldsa, Michaela Wideniusa a Rasmusa Lerdorfa adresovanú Rade Európy. Ich výzva patenty plne odmieta a upozorňuje na nebezpečenstvá, ktoré by ich zavedenie do európskeho právneho systému prinieslo.

Sme presvedčení, že softvér treba z patentovateľnosti úplne vylúčiť. Softvérové patenty sa dnes stávajú zbraňou proti malým firmám, ktoré sú často nositeľmi technického pokroku. Bez softvérových patentov sa v Európe môže vytvoriť prostredie, ktoré bude pre rozvoj informačného priemyslu priaznivejšie ako v USA. Preto **vyjadrujeme plnú podporu [Stanovisku k problematike patentovateľnosti programov počítačov](#)⁵ a [Stanovisku k vývoju rokovani v Rade Európy a Európskom parlamente o patentovateľnosti programov počítačov](#)⁶**, ktoré vydala **Slovenská infromatická spoločnosť (SISp)**.

Podpisy (v abecednom poradí)

Samuel Alexik, vysokoškolský učiteľ ŽU Žilina, používajúci OSS vo výuke a výskume

Juraj Bednár, systémový administrátor Open-Source systémov a publicista v oblasti open-source problematiky

Radovan Bukoci, vedúci slovenského lokalizačného tímu prehliadača Mozilla

Urban Biel, IT špecialista

Ondrej Červený, používateľ OSS

Ľubomír Host, fyzik, expert na informačnú bezpečnosť, vývojár OSS

Ondrej Hucko

Ján Husár, zakladajúci člen Slovak Open Source Initiative a Open Source Academy, člen Synets Open Group

Martin Homola, doktorand na FMFI UK, používajúci OSS pri vedeckej práci a výučbe.

Martin Hudec

Jozef Chocholáček, hlavný analytik spoločnosti Qbizm technologies, a.s.

Ondrej Jombík, analytik, IT konzultant, expert na informačné technológie a telekomunikácie

Michal Kaukič, vysokoškolský učiteľ ŽU Žilina, používajúci OSS vo výuke a výskume

Aleš Kozubík, vysokoškolský učiteľ ŽU Žilina, používajúci OSS vo výuke a výskume

Kloc Marek, security consultant, expert na počítačovú bezpečnosť

Andrej Kacian, študent, vývojár Gentoo Linux-u, vývojár OSS

Branislav Klocok, riaditeľ pre ekonomiku a marketing v OFZ a.s. - vedúci slovenského lokalizačného tímu OpenOffice.org

Matej Kollár

Peter Markoš, vedecký pracovník, používajúci OSS prostriedky pre vedeckú prácu, FÚ SAV Bratislava

² <http://www.ibm.com/ibm/licensing/patents/pledgedpatents.pdf>

³ http://www.redhat.com/legal/patent_policy.html

⁴ <http://www.nosoftwarepatents.com/cz/m/intro/app0411.html>

⁵ <http://www.informatika.sk/nazory.html#sppp>

⁶ <http://www.informatika.sk/nazory/StanoviskoSWpat-2005.pdf>

Juraj Michálek, prezident Slovak Linux Users Group

Martin Motovsky

Jan Odzgan, IT Security Consultant

Ján Ondrej, systémový programátor UPJŠ Košice, vývojár OSS

Peter Palúch, zodpovedá za podporu GNU/Linux v Projekte Infovek Slovensko

Štefan Peško, vysokoškolský učiteľ ŽU Žilina, používajúci OSS vo výuke a výskume

Pavel Petrovič, doktorand informatik na NTNU Trondheim, Nórsko, podieľa sa na tvorbe a je používateľom OSS

Tibor Pittich, živnostník, systémový administrátor, konzultant, vývojár OSS

Ján Spišiak, konzultant, používa OSS prostriedky pre riešenie fyzikálnych problémov

Eduard Szattler, právnik

Helena Šamajová, vysokoškolská učiteľka, používa OSS pri výuke, ŽU Žilina

Martin Šechný, informatik, učiteľ, OSS používa pri štúdiu a presadzuje jeho používanie v školstve

Ján Šefrámek, Katedra aplikovanej informatiky, FMFI UK

Miloš Šrámek, vysokoškolský učiteľ, prednášajúci problematiku OSS na FMFI UK

Peter Šurda, živnostník, expert na informačnú bezpečnosť, vývojár OSS